

medische missers. De gevangenis blijkt een chronisch tekort aan personeel te hebben. Medisch personeel is niet beschikbaar tussen vijf uur 's middags en vijf uur 's nachts. De druk vanuit de media is zo groot dat de staat Texas het contract met CCA opzegt.

BEZUINIGINGSDRIFT

Texas is niet de enige staat die in zijn maag zit met private gevangenissen. Florida riep laatst de zelfstandiging van twintig gevangenissen een halt toe. Drastische kostenbesparingsprogramma's zouden ten koste gaan van banen en voorzieningen. Het jaarlijkse verloop onder gevangenisbewaarders is met 90 procent enorm hoog. "En ondertussen strijken bestuurders van de beursfondsen miljoensalarissen op", zegt Bob Libal. De bezuinigingsdrift is misschien goed voor het aandeel, maar maatschappelijk gezien omstreden. De veiligheid in de uitpuilende gevangenissen lijdt er zwaar onder, zegt Libal. In Idaho staakt CCA de activiteiten nu het daar rechtszaken aan de broek heeft. "De instelling staat onder gevangenen bekend als Gladiator School", zegt Libal. "Er is veel geweld en bewakers kijken volgens getuigen toe." Een rechter heeft de controles laten aanscherpen.

Los van de aanzwellende maatschappelijke twijfel over de bedrijven komen hun verdiensten mogelijk onder druk. Net als in de rest van de wereld is de criminaliteit in de VS op haar retour met een

algehele daling van 40 procent. De Amerikaanse minister van Justitie Eric Holder wil mildere straffen en niet-gewelddadige oudere veroordeelden vervroegd vrijlaten. De koersen van CCA en Geo Group daalden in reactie op die plannen. Beleggers concludeerden dat een afnemende toestroom van "klanten" het businessmodel van private gevangenissen onder druk zal zetten. Dit is volgens critici de hoofdreden dat beleggers, los van de incidenten, deze bedrijven links zouden moeten laten liggen.

CCA en Geo zijn afhankelijk van de toestroom van gevangenen en zetten overheden onder druk om die toestroom te garanderen. Onderzoeksinstituut In the Public Interest publiceerde in september een rapport waarin staat dat in 65 procent van de contracten tussen overheden en de instellingen gevangenen, betaalt de overheid een bedrag per leeg bed. "Zo worden belastingbetalers opgezadeld met een verplichting om de private gevangenissen aan winsten te helpen", aldus het rapport.

GROEIMARKT

CCA schreef vorig jaar 48 staten aan om te laten weten dat het geïnteresseerd is in de aankoop van gevangenissen voor een kwart miljard dollar. Maar dan moest de overheid als tegenprestatie garanderen dat de bezettingsgraad voor minstens twintig jaar op 90 procent

65%

van de contracten tussen overheden en de instellingen quota's staan voor aan te leveren gevangenen.

zou blijven. Michele Deitch van de rechtenfaculteit van de University of Texas volgt de sector al drie decennia en heeft ernstige bezwaren: "Deze afspraken gaan in tegen alles waar *good governance* voor staat. Het is een perverse prikkel voor overheden om telkens gevangenen aan te leveren."

Dat de bedrijven standhouden op de beurs komt ook doordat ze enkele jaren geleden een groeiemarkt hebben aangeboord: immigranten. De afgelopen twee jaar zijn twee miljoen immigranten opgesloten. De massale detenties hebben de twee bedrijven een omzetexplosie bezorgd. Het overgrote deel van de arrestanten aan de grens eindigt in cellen van Geo Group en CCA. "Het is een heel belangrijke nieuwe levensader voor ze geworden", zegt Deitch.

Activist Jamie Trinkle probeert institutionele beleggers met haar Private Prison Divestment Campaign onder druk te zetten om van beleggingen in detentiecentra af te zien. Trinkle zegt dat de uitbaters van private gevangenissen hun krachtige lobbyapparaat in klinkende munt hebben weten om te zetten. CCA en Geo Group zijn zowel lokaal als landelijk actief als geldschietters van politici, blijkt uit openbaarde overzichten. "De twee bedrijven hebben in tien jaar

tijd voor 45 miljoen dollar besteed aan lobbywerk", aldus Frinkle. CCA werkte bovendien nauw samen met Alec, een conservatieve lobbygroep die zich inzet voor zware veroordelingen en verplichte minimumstraffen. De twee bedrijven waren nauw betrokken bij de aanscherping van de immigratiewetgeving in de tijd van George W. Bush. De repressieve bewaking van de grens met Mexico heeft ze lucratieve contracten bezorgd. Een hervorming van de immigratiewetgeving door Obama is onderweg. Dat kan de bedrijven hard raken maar ook juist verder stimuleren. Het eventuele legaliseren van migranten zal gepaard gaan met strengere controles aan de grens.

BIJZONDER SLUW

Volgens universitair docent Deitch zijn de twee bedrijven bijzonder sluw. "Vooral lokale overheden laten zich in hun onwetendheid overrompelen door de onderhandelaars van de private gevangenissen. De contracten laten veel open. Dat wordt ten volle uitgebuit door de twee bedrijven." Critici zeggen dat Corrections Corporation of America en The Geo Group met de gegarandeerde toestroom van gevangenen hun ondernemingsrisico voor een belangrijk deel weten af te wentelen op overheden ofwel de Amerikaanse belastingbetaler. Dat gegeven blijft ondanks de maatschappelijke bezwaren ook voor veel beleggers bijzonder interessant.

Inmiddels is het pensioenfonds van DSM zijn posities in de gevangenissen alweer aan het afbouwen. Sinds oktober worden ook mensenrechten mee gewogen in de beoordeling of een onderneming op de zwarte lijst komt van verboden beleggingen. "Daarmee vallen CCA en Geo Group af", zegt Puijn van DSM Pension Services. Hij voorspelt dat steeds minder pensioenfonds in deze aandelen zullen beleggen. "Het beleid wordt steeds stringenter."

**DAT GEVANGENISSEN
STANDHOUDEN
OP DE BEURS KOMT
OOK DOORDAT
ZE ENKELE JAREN
GELEDEN EEN
GROEIMARKT
HEBBEN
AANGEBOORD:
IMMIGRANTEN**

